

— Forleggere har det mest fleksible kvalitetsbegrepet som finnes. En god forlegger kan vite hva som blir en god kriminalroman, thriller, diktsamling eller kjærlighetsroman. Man justerer leserforståelsen, blir lesernes representant i arbeidet med forfatteren.

Fersk blant ferske

Beate innrømmer å ha rippet fra Roald Dahls stykke om kvinnen som serverer lammesteken, selve mordvåpenet, til politiet. Hos Beate brennes vedskien i peisen.

— Du har en overraskende slutt, men jeg får ikke tak på 13-åringens psykologi. Er han barn eller voksen?

Moltubak kan ikke skryte av å ha hatt kursdeltakere som har fått antatt bøker.

— Nei, jeg begynte først i fjor høst.

Før sommeren har omtrent 100 mennesker vært gjennom dette og andre kurs, blant annet «skrivekurs for refuserte». Moltubak nekter for at han skaper kloninger av seg selv og sin stil:

— Nei, her er det ikke jeg som er stjernen. Dette er helt ulikt de forfatterdrevne kursene.

Selv har han deltatt i en novelleantologi på Gyldendal og vant Manpowers essaykonkurranse «Framtidens arbeidsliv». I kurssammenheng stiller han først og fremst med hovedfag i litteraturvitenskap og lærerbakgrunn.

— *Har du hatt deltakere som har slikt talent at du pusher dem til å fortsette?*

— Jeg sier ikke om noen skal fortsette eller ikke. Det må de finne ut av selv. Men jeg har sagt fra om de har et potensial.

Rapper talenter

Pausen er over. Siste time i siste kurskveld gjenstår før en øl venter. Moltubak vil ha en finale:

BOMBE: Jørgen Moltubak maner forfatterspirene til å øke spenningen.

— Det er utrolig mange elendige 10 punkts-liste for skriving. Forfattere som holder kurs kan si noe sånt som «Gå ut på gaten og se! Du finner mange ideer der». På nettet er det masse «crap». Nå skal dere lage vår 10 punkts-liste. Dere har ett minutt til å sette opp tre ting hver som dere har lært på disse seks ukene.

Med eller uten gode skriveregler, de er ikke forfattere ennå.

— Det blir kanskje flere kurs på meg, tror Kjell.

Og med mye flaks og enda mer hardt arbeid, kan de jo oppleve fotballspillertilstander med kamp om de nye store:

— Vi mistet akkurat et forfattersalent som hadde et godt rykte, til et annet forlag. Ham fikk vi høre om av andre forfattere, som er våre beste talentspeidere, sukker forlegger Øybø.

Av Are Haram

are.haram@finansavisen.no

Skrivekurs

- Et skrivekurs ved Norges Litteraturskole koster rundt 2.500 kroner, enten det tas intens over en weekend eller over flere uker.
- Det finnes en rekke alternativer, både ved kulturhuset Volapük, Norsk Forfatterutvikling, Manuspilotene, Folkeuniversitetet og diverse kommunale kveldsskoler.
- Mest kjente utlekkingsanstalt er trolig Høgskolen i Telemark, Bø, som har ettårig forfatterstudium.
- I Bergen finner man Skrivekunstakademiet, som tilbyr sommerkurs, responskurs og lignende.

Alle blir vraket - først

Olav H. Hauge, en av Norges mest hyllede diktere, ble refusert da han sendte sin første samling til forlagene. Deretter skrev han ikke ett ord, selv ikke i dagboken, på fem år.

Knapt noen har solgt flere bøker i Norge enn **Kjell Hallbing**. Og, ganske riktig, han fikk tommelen ned i starten. Det ble likevel 83 bøker, de fleste om Morgan Kane.

Ingvar Ambjørnsen slet seg gjennom ti år med refusjoner før han endelig ble antatt. Da var han i mellomtiden nesten ferdig med bok nummer to.

Tor Halstvedt ble refusert 250 ganger før han ga opp og skrev romanen «Refusert»

Bonnier våget ikke ta i **Astrid Lindgrens** politisk ukorrekte Pippi Langstrømpe, og sendte henne ut døren. Der ga de fra seg en forfatter som har solgt nær 80 millioner bøker.

William Faulkner slet seg gjennom refusjon etter refusjon, og prøvde å tilpasse seg konsulentenes ønsker. Så ga han blanke, skrev som han selv ønsket og fikk Nobelprisen.

Da **Sigrid Undset** prøvde seg, fikk

hun følgende refusjon: «Forsøk dem ikke mere på historiske romaner. Det kan De ikke. Men De kan jo prøve at skrive noget moderne. Man vet sgu aldri!». Undset fikk Nobelprisen for sin historiske roman «Kristin Lavransdatter».

I en litt annen divisjon: **Arne Olav Brundtlands** oppfølger, «Fortsatt gift med Gro», ble refusert av Schibsted, som hadde gitt ut suksessen «Gift med Gro». Løsningen ble Gyldendal, uten

at det ble særlig schwung over salget.

Levi Henriksen brøt lydmuren med «Snø vil falle over snø som falt» i fjor. Boken ble hovedbok i Bokklubben Nye Bøker. Og bra var det, etter at hans fire foregående bøker ble vraket.

Blant de svært sjeldne unntakene er **Anne Karin Elstad**, som innrømmer at hun neppe hadde orket å fortsette om hun hadde blitt refusert første gang.

TOK FEIL: Forlaget hadde ikke særlig tro på Sigrid Undset og historiske romaner. (Scanpix)

UNNTAKET: Men hadde Anne Karin Elstad blitt refusert, hadde hun gitt opp. (Scanpix/Lise Åserud)